

Lausunto Valtatien 9 toimenpideselvityksestä välillä Orivesi - Jyväskylä

Elvoi 19.12.2023 § 170
1778/00.04.00/2023

Valmistelija: elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen, p. 040 747 7736

Keski-Suomen ELY-keskus on yhdessä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa tehnyt toimenpideselvityksen valtatielle 9 välille Orivesi – Jyväskylä. Samassa yhteydessä Keski-Suomen ELY-keskus on tehnyt aluevaraussuunnitelman Korpilahden ja Muuramen kohdalle.

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Jämsän kaupungin lausuntoa toimenpideselvityksestä valtatie 9 parantaminen Orivesi – Jyväskylä sekä aluevaraussuunnitelmista ”Valtatien 9 aluevaraussuunnitelma Muuramen kohdalla” ja ”Valtatien 9 aluevaraussuunnitelma Korpilahden kohdalla”. Lausunto tulee toimittaa 26.1.2024 mennessä Keski-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon.

Toimenpideselvitys ja aluevaraussuunnitelma eivät ole liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaisia suunnitelmia. Toimenpideselvityksessä on määritelty valtatie 9 pitkän aikavälin tavoitetila yleiskarttatarkkuudella ja aluevaraussuunnitelmassa määritellään maanteiden parantamiseen tarvittavat aluevaraukset kaavoituksen tarpeisiin. Ennen rakentamista tulee laadittavaksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukainen tiesuunnitelma sekä tarvittaessa yleissuunnitelma. Toimenpideselvitys kuitenkin parantaa tilanne VT 9 suunnitteluvalmiuden osalta, joka tällä hetkellä on alhainen Jämsän kaupungille merkityksellisiltä osin. Väylähankkeiden eteneminen toteutukseen edellyttää aina riittävää suunnitteluvalmiutta.

Toimenpideselvityksessä on määritelty vajaan 104 kilometrin pituiselle tiejaksolle kehittämistoimenpiteet, joilla turvataan valtatie liikenteen sujuvuus ja turvallisuus pitkällä aikavälillä. Tavoitetilanteessa valtatie 9 nopeusrajoitus Oriveden ja Jyväskylän välillä on paria lyhyttä tieosuutta lukuun ottamatta 100 km/h. Orivesi - Jämsä – Korpilahti välin tavoitetilana on jatkuva keskikaiteellinen ohituskaistatie, eritasoliittymät ja jatkuva rinnakkaistie. Korpilahti - Muurame tavoitetila on 2+2-kaistainen keskikaiteellinen tie, eritasoliittymät ja jatkuva rinnakkaistie. Muurame - Jyväskylä tavoitetilana on 2+2-kaistainen moottoritie.

Elinvoimalautakunnan lausunto:

Aluevaraussuunnitelmat

Elinvoimalautakunta ei lausu aluevaraussuunnitelmasta Korpilahden ja Muuramen kohdalla.

Valtatie välillä Orivesi – Jämsä

Valtatien 9 Orivesi - Jämsä vuoden 2050 tavoitetilan kehittämistrategisena on 100 km/h mitoitusnopeuden mukainen jatkuva 2+1-ohituskaistatie

perusverkon eritasoliittymien. Valtatiellä on jatkuva rinnakkaistie, jolle hidas liikenne sekä jalankulku- ja pyöräliikenne voidaan ohjata.

Karttalehdet 1-3

Elinvoimalautakunta toteaa karttalehtien 1-3 osalta, että kaikki toimenpiteet, jolla parannetaan VT 9 läpäisykykyä, matka-aikojen lyhenemistä maakuntakeskusten välillä ja liikenneturvallisuutta ovat kannatettavia.

Karttalehdet 4 - 6: Länkipohja, Eväjärventie, Ylä-Partalantie, Petäiskulma
Keskeiset muutokset yhteysväleillä:

- Länkipohjan taajaman kohdalla vuoden 2050 tavoitetilanteen ja 100 km/h mitoitusnopeuden mukainen valtatiekehittämiskäytäntö edellyttää valtatiekehittämisen uuteen maastokäytävään noin 2,5 kilometrin matkalla.
- Länkipohjan keskustan kohdalle on esitetty uudelle tielinjalla sijoittuva perusverkon eritasoliittymä, josta on uusi sisäänajo-yhteys Länkipohjan keskustaan radan alitse.
- Nykyinen valtatie jää osalla matkaa maantieluokkaiseksi rinnakkaistieksi ja osalla matkaa maankäyttöä palvelevaksi tieyhteydeksi.
- Vilkkilän kohdan mt 14303 (Haukilahdentie) liitetään keskustan kohdan eritasoliittymään uudella valtatiekehittämisen pohjoispuolisella rinnakkaistieyhteydellä.
- Valkeajärven kohdalle on esitetty mitoitusnopeuden 100 km/h mukainen kehittämiskäytäntö, jossa valtatie linjataan 1+1-keskikaidetienä osalla matkaa uuteen paikkaan ja rakennetaan uusi radan ylikulkusiltayhteys nykyisen ylikulkusillan pohjoispuolelle (kuva 23).
- Valtatie linjataan uuteen paikkaan Valkeajärven kohdalla noin 3 kilometrin matkalla ja koko matkalle tulee jatkuva rinnakkaistie.
- Hallin suuntaan kulkevan (mt 343 Eväjärventie) seututien liittymään on esitetty perusverkon eritasoliittymä
- Mt 16547 (Ylä-Partalantie) liittymään on esitetty perusverkon eritasoliittymä

Suunnittelun aikana Länkipohjan ja Valkeajärven kohdalla tutkittiin toisena vaihtoehtona valtatiekehittämisen 9 parantamista nykyisessä maastokäytävässä. Vaihtoehdossa haasteita aiheuttavat mm. nykyisen tien huono tiegeometria, suuret korkeuserot ja kalliainen maasto, rautatien läheisyys sekä nykyinen maankäyttö. Toimenpideselvityksessä Länkipohjan kohta on nimetty selvitysalueeksi. Valtatiekehittämisen suunnittelua tulee tarkentaa ja ratkaisu valtatiekehittämisen 9 linjauksesta Länkipohjan kohdalla tehdään jatkosuunnittelussa. Valtatiekehittämisen tavoitetasosta ei haluttu tinkiä tässä suunnitteluvaiheessa.

Elinvoimalautakunta toteaa lausuntonaan, että suunnitellut toimenpiteet edistävät koko yhteysväleillä suunnitelman tavoitteita. Lautakunta toteaa edelleen lausuntonaan, että Eväjärventien (mt 343) liittymäjärjestelyä tulee edistää aktiivisesti, sillä Eväjärventien ja 9 – tien risteys palvelee Jämsän Hallin Patrian tuotantolaitoksen kasvavia tarpeita.

Karttalehdet 7 – 8: Partalantie, Alhojärventie, Kilpakorvantie, valtateiden risteysalue, Kaipolanväylä, Patalahden liikenneasema

Keskeiset muutokset yhteysvälillä:

- Alhojärven länsipuolella mt 16554 (Partalantie) liittymään on esitetty perusverkon eritasoliittymä, johon liitetään myös mt 16557 (Alhojärventie)
- Kilpakorven kohdalla mt 3291 (Hassintie) tasoliittymä poistuu. Maantieyhteys korvataan valtatie alikulkuyhteydellä. Valtatien pohjoispuolelle, välille Kilpakorpi - Jämsän keskusta, rakennetaan kantatiehen 56 (Kauhkialantie) liittyvä uusi tieyhteys, joka on osalla matkaa katua. Jämsän kohdalla
- Valtateiden 9 ja 24 liittymään esitetään rakennettavaksi eritasokierto liittymä ja valtatie 9 linjataan eritasoliittymän kohdalla uuteen paikkaan nykyisen tien eteläpuolelle noin 2 kilometrin matkalla. Valtatie 9 rakennetaan nelikaistatieksi, jonka ajoradat on erotettu toisistaan kapealla keskialueella. Ratkaisu perustuu vuonna 2015 laadittuun valtatie 9 Jämsän kohdan aluevaraus suunnitelmaan.
- Saarentien (katu) ja mt 16563 (Kaipolanväylä) eritasoliittymän ramppijärjestelyt parannetaan suuntaisliittymiksi ja risteysilta uusitaan
- Jämsän ja Himoksen välille (Säyrylän eritasoliittymä) on esitetty ohituskaistapari ja niiden keskelle 1+1- keskikaideosuus sekä Patalahden huoltoaseman maankäyttö palveleva eritasoliittymä.

Suunnittelun aikana tutkittiin Kilpakorven ratkaisuvaihtoehtona perusverkon eritasoliittymää ja siihen liittyviä ramppijärjestelyjä. Eritasoliittymä olisi kuitenkin sijoittunut lähelle Jämsän keskustan kohdan valtateiden 9 ja 24 korkealuokkaista eritasokierto liittymää. Suunnittelussa päädyttiin siihen, että Kilpakorven maankäyttö ja Hassintie (mt 3291) kytketään uuden rinnakkaistien kautta eritasokierto liittymään. Partalantien ja Jämsän pääliittymän välille ei nähty liikenteellistä tarvetta kolmannelle eritasoliittymälle eikä Kilpakorven kohdalle sijoittuva eritasoliittymä olisi verkollisesti korvannut valtatie 9 sekä maanteiden 16554 (Partalantie) ja 16557 (Alhojärventie) eritasoliittymää.

Elinvoimalautakunta toteaa lausuntonaan, että suunnitellut toimenpiteet edistävät koko yhteysvälillä suunnitelman tavoitteita. Lautakunta toteaa edelleen lausuntonaan, että valtateiden 9 ja 24 risteysalue on Jämsän eteläinen pääliittymä ja sen suunnitteluvalmiutta tulee edistää aktiivisesti. Nykytilanteessa kierto liittymäksi rakennettu risteysalue on aika-ajoin varsin ruuhkainen ja sen kautta kulkee merkittävä määrä maakunnasta toiseen suuntautuvaa välitykoliikennettä. Lautakunta toteaa edelleen lausuntonaan, että Patalahden liikenneaseman liittymien liikenneturvallisuuspuutteet ja onnettomuusalttius edellyttävät kiireellisiä toimenpiteitä suunnitteluvalmiuden parantamiseksi ja toimenpiteiden käynnistämiseksi yhteysvälillä.

Karttalehdet 9 – 10: Himos, Pataniementie (mt 16577), Juokslahti

Keskeiset muutokset yhteysväleillä:

- Säyrylän eritasoliittymän ja Juokslahden välillä olevat nykyiset keskikaiteettomat ohituskaistat parannetaan keskikaiteellisiksi. Ohituskaistoja jatketaan ja valtatie eteläpuolelle rakennetaan jatkuva rinnakkaistie.
- Ohituskaistojen väliin, Säyrylän eritasoliittymän ja Juokslahden puoliväliin, rakennetaan perusverkon eritasoliittymä.
- Juokslahden kylän kohdalle tulee noin 2 kilometrin matkalle 1+1-keskikaideosuus rinnakkaistiejärjestelyineen. Kylän kohdalle rakennetaan alikulkuyhteys risteys sillan kautta, jonka kautta Pataniemi (mt 16577) kytketään muuhun maantieverkkoon ja valtatiehen 9. Juokslahden kylän ja mt 6050 (Juokslahdentie) välille rakennetaan perusverkon eritasoliittymä. Valtatie molemmille puolille rakennetaan rinnakkaistiet. Eritasoliittymä sijoittuu maakunnallisesti arvokkaan Juokslahden maisema-alueen ulkopuolelle

Suunnittelun aikana tutkittiin Juokslahden kohdalla useampia yhteen eritasoliittymään perustuvia järjestelyjä, muun muassa eritasoliittymän sijoittamista nykyisen Juokslahdentien liittymän paikalle. Suunnitelmassa esitetyn, lähemmäksi kyläasutusta sijoittuvan eritasojärjestelyn, arvioitiin säästävän peltoalueita ja palvelevan paremmin asukkaiden liikennetarpeita.

Elinvoimalautakunta toteaa lausuntonaan, että suunnitellut toimenpiteet edistävät koko yhteysväleillä suunnitelman tavoitteita. Lautakunta toteaa edelleen lausuntonaan, että Säyrylän eritasoliittymän ja Juokslahdenkylän väliin sijoittuva eritasoliittymä tulee toteuttaa siten, että sen avulla pystytään ratkaisemaan Patalahden pohjoispuolelle sijoittuvien matkailu- ja asuinalueiden liikennöintitarpeet (nk Arontien liittymä). Elinvoimalautakunta toteaa edelleen lausuntonaan, että sekä Arontien liittymän että Juokslahden kylän kohdalla 9 -tien liittymäjärjestelyt hidastavat nykyisellään alueiden kehittymistä, sillä turvallista liittymistä 9- tielle ei pystytä osoittamaan kuin olemassa olevien liittymien kautta. Voimassa olevassa, kohtalaisen tuoreessa yleiskaavassa todetaan että asuinrakentaminen noilla alueilla tutkitaan valtatie 9 perusparantamisen jälkeen.

Karttalehdet 11 – 15

Elinvoimalautakunta toteaa karttalehtien 11-15 osalta, että kaikki toimenpiteet, jolla parannetaan VT 9 läpäisykykyä, matka-aikojen lyhenemistä maakuntakeskusten välillä ja liikenneturvallisuutta ovat kannatettavia.

Toimivalta, johon päätös perustuu: Hallintosääntö 26 §

Ehdotus

Elinvoimajohtaja Anna-Liisa Juurinen

Elinvoimalautakunta antaa esittelytekstin mukaisen lausunnon valtatie 9 toimenpideselvityksestä välillä Orivesi - Jyväskylä kaupunginhallitukselle Jämsän kaupungin lopullisen lausunnon antamista varten.

Päätös

Keskustelun aikana Markos Koskinen esitti lausuntoon lisättäväksi seuraavan tekstin:

”Elinvoimalautakunta toteaa lausunnossaan myös, että Kilpakorven kohdalla mt 3291 (Hassintie) tulisi säilyttää taso- tai eritasoliittymä. Kilpakorvessa sijaitsee useita raskaan liikenteen kuljetusyhtiöitä ja maantieyhteyden korvaaminen alikulkuyhteydellä olisi suureksi haitaksi alueen yrityksille. Reitti toimii myös erikoiskuljetusten- ja korkeidenkuljetusten varareittinä.” Esitystä kannatti Pekka Kataja.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän ehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, suoritetaan kädennostoäänestys.

Suoritettussa äänestyksessä esittelijän ehdotus sain 4 (neljä) ääntä (Erja Laaksonen, Mika Kyrö, Leena Pärnäjärvi, Kari Leppänen.)

Markos Koskisen ehdotus sai 5 (viisi) ääntä (Pekka Kataja, Markos Koskinen, Sari Jussila, Seija El Sayed, Heikki Rinnekangas.

Puheenjohtaja totesi äänestystuloksen 4 – 5.

Lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen Markos Koskisen esittämällä lisäyksellä.